

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leta \$1.00
Za pol leta \$2.50

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N.Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 274. — ŠTEV. 274.

NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 21, 1919. — PETEK, 21. NOVEMBRA, 1919.

VOLUME XXVII. — LETNIK XXVII.

USODA MIROVNE POGODE ODVISNA OD PREDSEDNIKA

PREDSEDNIK BO NAJBRŽE VPRAŠAL OSTALE VELESILE ZA SVET Z OZIROM NA REZERVAČIJE NAMREČ VSLEDTEGA. KER JE SENAT PORAZIL DOGOVOR GLEDE LIGE NARODOV. — TUDI POSLANSKA ZBORNICA BI MORALA SPREJETI RESOLUCIJE.

Washington, D. C., 20. novembra. — Usoda mirovne pogodbe z Nemčijo ter Ligom narodov v kolikor so prizadete Združene države, se nahaja v rokah predsednika Wilsona. Izjavljenje vseh napovedov, da se odobri mirovno pogodbo v tej ali oni obliki, je dovedlo stvar in zadevo na isto stališče kot je bila pred šestimi meseci, ko je bila mirovna pogodba predložena senatu. V tehničem oziru ni mir zato prav nič bližji kot je bil na dan sklenjenja premirja pred več kot enim letom.

S tem, da je prišel mnogo debatirani dokument nazaj v njene roke, je naslednja poteza ona predsednika, a do danes ni prišlo iz Beli hiše še nobeno poročilo, ki bi kazalo pot, po kateri hoče iti. —

Na vsak način pa ni pričakovati nobenega razvoja, dokler se Kongres dne 1. decembra zopet ne sestane k rednemu zasedanju.

Mnenje, kaj je pričakovati z oziroma na mirovno pogodbo potem, ko bo Kongres zopet zbran, je zelo razdeljeno. Senator Lodge, voditelj večine, ki je vodil sile nasprotuje sprejemu pogodbe kot je bila predložena, je izjavil, da je izjavljenje odobrenja ubilo pogodbo razen če bi predsednik Wilson pustil v nemar pravila se, pogodbo umaknil ter jo kot novo predložil naslednji mesec novemu Kongresu.

Demokratični voditelji so predlagali, da bi predsednik tekom časa do zopetnega sklicanja Kongresa vprašal ostale sile, kakšno je njih stališče glede rezervacij v namenu, da bi nato Kongres v dežemberskem zasedanju sprejet kakve vrste ratifikacije.

Če bo pogodba zopet predložena, bo prišla pred senat kot polnoma nova zadeva, in debata ne bo omejena od sklepa, da se jo omeni na eno uro za vsakega govornika. Tozadovni sklep je bil sprejet zadnje dni debatiranja.

Če ne bo predsednik nanovo predložil pogodbe, takoj, ko se bo Kongres zopet sestal, bodo republikanski voditelji takoj vzeli v roke rezolucijo senatorja Lodgeja, predloženo po zavrnjenju ratifikacije, s katero naj bi Kongres proglašil, da je vojna z Nemčijo končana.

Slično resolucijo bi morala v tem slučaju sprejeti tudi poslanska zbornica.

Tudi glede tega vprašanja so mnenja zelo oddaljena, kajti demokratični oditelji izjavljajo, da bi moral predsednik odobriti tako resolucijo predno bi postala pravomočna, dočim trdijo republikani, da ni treba nobenega odobrenja predsednika. Sklep senata, da zavrne pogodbo je prišel po dveh poskusih, da se jo odobri v vsemi rezervacijami odbora za zunanjost zadeve in po enem poskusu, da se jo sprejme brez vseh rezervacij.

NE BO MOKROTE PRED SKLENITVIJO MIRU

ZAENKRAT JE VSE ODVISNO OD ODLOČITVE POSAMEZNIH ZVEZNIH SODNIKOV. — DOKAZI ZAGOVORNIKOV. — KONGRES NIMA PRAVIGE PREPOVEDATI IZDELovanJA ALKO-HOLNIH PIJAČ.

Washington, D. C., 20. novembra. — V Beli hiši je bilo danes uradno objavljeno, da ne bo predsednik Wilson toliko časa preklical prohibicijo, dokler ne bo sklenjen mir z Nemčijo.

S tem je tudi napravljen konec vsem govoricam, da bo predsednik nekoliko odmora, tekom katerega bo mogoče vzeti pijačo iz bonda ter jo razprodati med domačimi ljudmi oziroma jo eksportirati. Mirovna pogodba pa najbrže ne bo sprejeta pred 16. novembrom, to je dan, ko stopi osemnajsti amendment v veljavno.

Onim, ki bi radi pili, zamore pomagati edinole najvišje zvezno sodišče, ki ima sedaj vse tozadovne listine v rokah ter lahko označi vojno prohibicijo kot protipostavno. Tozadovna razsodba pa ne bo izredna pred 8. decembrom.

Pri najvišjem sodišču so ostro kritizirali pa tudi vneto zagovarjali pravice Kongresa glede prenove izdelovanja alkoholnih pijač.

Po mnenju Elihu Rootu, zastopnika pivovarnarjev, krši Volsteadova določba peti amendment, ki prepoveduje odvzetje lastnine brez odškodnine. Poleg tega so pa tudi sovražnosti z Nemčijo končane in je demobilizacija popolnoma izvedena.

Po mnenju generalnega solicitorja Kinga in pomočnega generalnega pravdnika W. L. Friesona pa vojno stanje še vedno trajajo. Kongres je nasmeraval toliko časa vzdržati vojno prohibicijo, da bo mirovna pogodba odobrena.

Zelo znailino so naslednje Rootove besede:

— Mi pravimo, da Kongres nima pravice prepovedati izdelovanja opojnih pijač. Da, in mi gremo še za korak naprej ter pravimo, da ni sploh nobene oblasti, ki bi imela pravico vmešavati se v izdelovanje alkoholnih pijač.

OKANCI V MEHIKI.

Anniston, Ala., 19. novembra. — Potem, ko so dovršili svoje dejstvije, Trinajsti jih je obvestil, da se je dvanaščorjanov oglazil danes v tukajšnji ječi v so-napravi klobase.

Hčerka min. predsednika Clemenceau, ki je dospela v Ameriko.

DRŽAVLJANSKA VOJNA AMERIŠKI SENAT IN V VLADIVOSTOKU PRIJATELJI KAJZERA

Oficijsko poročilo pravi, da so Neugodni sprejem mirovne pogode bili le domačini zapleteni v izgrevu Ameriki je navdušil prijatelje kajzera.

Washington, D. C., 19. novembra. — Boj med ruski strankami v Vladivostoku, velikem starišču iztočnega transsibirske železnice, kjer poveljuje ameriški general Graves, je bil zelo oster kot pravi poročilo, ki je doseglo v državnem department iz Sibirije.

Poročilo je bilo zelo kratko ter navajalo le malo posameznosti. — Rečeno je bilo v njem, da so nemir izključno med Rusi samimi. Sledič splošnim povetjem, se ni hotel general Graves vmešavati v krajnje politične prepire v Sibiriji. To velja prav posebno glede Vladivostoka, kjer je zbran pretež del njegove armade.

Vmešal se bo le v slučaju, da bi bile ameriške sile ogrožene ali da bi skušali kdo poškodovati veliko iztočišče železnice ali pa prisnati samo.

Ena glavnih nalog ameriških čet v Sibiriji je vzdržati promet na transsibirske železnice. Državni department je dobiti tudi poročilo, da je mesto Omsk izpraznjeno in da se je vlada Kolčaka prenalo v Irkutsk ob balkajskem jezeru, ki leži več sto milij v iztočni smeri od Omska.

Uradniki državnega departmenta so izjavili, da ne morejo dognati natančnega zmisla objave angleškega min. predsednika, soglasno s katero se misli Anglija čisto upakniti iz Rusije.

V odgovor na vprašanja se je glasilo, da ameriške sibirske čete ne bodo odpoklicane v neposredni bodočnosti enostavno na podlagi dejstva, da bo Anglija mogoče odredila umaknjenje vseh svojih čet iz vseh delov Rusije.

NA POMOČ STRADUJOČIM OTROKOM.

V nedeljo, dne 23. novembra, bodo imeli nevyrski rojaki priliku zavzeti se za ubogo slovensko deco v starem kraju ter ji po svojih dobril volji in moči pomagati. Društvo "Ilirija", štev. 23 S. N. Z. priredi namreč na 62 St. Marks Place ob petih popoldne predstavo. Igro bodo vprizorili slovenski otroci v New Yorku. Iz prijaznosti bodo sodelovali slovenska društva "Domovina", "Slavec" in "Slovan" ter new-yorkška slovenska godba.

Rojaki, prvi bodo nastopili slovenski otroci na održi, nastopili v vzdelenem namenu, da pomagajo svojim malim tovarišem in tovarišicem v starem kraju, posebno v domžalski okolici.

Danščnemu prihajajo klici na ten!

glasju z dogovorom s sodiščem, ki jih je pred par tedni obsodilo, ker so delali v gorah moonshine viski. Trinajsti jih je obvestil, da bo prišel, ko zakolje prešča in vso onim v domžalski okolici.

Vsakdo naj pride! Noben izgovor v tem slučaju ni dovolj tehtajoč.

NEMČIJO SO PORAZILI DOMAČI UPLIVI

Hindenburg je izjavil, da so porazili Nemčijo domači uplivи in da je izgubil narod voljo do zmage.

Berlin, Nemčija, 19. novembra. — Marsal von Hindenburg je izjavil pred podoborom narodne skupščine, ki preiskuje odgovornost za izbruh svetovne vojne sledice.

Vem absolutno gotovo, da ni niti narod niti kajzer niti vlada želela vojne, kajti vlada je poznala boljše kot ostali, naravnost strašno težko stališče Nemčije v vojni proti zaveznikom.

Defensivna sila Nemčije, — je izjavil maršal, — je bila izpočetka tako neugodna kot le mogoče. Če so se vojaške oblasti pripravile na možnost neizogibne vojne, je bila to dolžnost napram narodu. Če bi bilo solidno in združeno sodelovanje med armado in domačo deželo, bi lahko zmagali.

Dočim so bile pri sovražniku kljub njegovemu nadkriljevanju združene vse stranke v trdnem sklepu, da hočejo zmagati, so pri nas doma igrali glavno ulogo posamezni uplivи in to stanje zadev je dovedlo do uničenja volje do zmage.

Glede vseh velikih sklepov sta bila Ludendorff in on enih misli Delala sta v polnem soglasju od 2. avgusta leta 1916 naprej pa do konca.

Smatrala sva neomejeno vojovanje s podmorskih čolni za absolutno potrebno kakor hitro sva prevzela najvišje poveljstvo, — je reklo maršal. — Ko je prišlo leto 1917, ni sva mogla še nadalje dovoliti, da bi se na vse naše vojake streljalo z ameriško munijo in da bi njih žene in otroci stradali radi blokade. Vojna s podmorskih čolni je bila edino sredstvo, kako nastopiti proti temu položaju.

Ljudje pravijo, da sem se odvadil smejati, ker sem bil tiranski. Da, izgubil sem svoj smeh, a le vsed skrbki za Nemčijo, za nemški narod in njegova bodočnost.

Nato je prosil za besedo ter zivahnovo vzkliknil:

— Jaz in moj verni sodelovalci sva želela miru, a častnega miru. Zavračam odločno vse nasprotno trditve.

V svojem pričevanju je izjavil gen. Ludendorff, da je vedno smatrал delovanje grofa Bernstorffa za skrajno škodljivo.

Prepričan je bil, da ne daje Bernstorff državnemu kanclerju pravilnih informacij.

Grof Bernstorff, ki je bil navzoč, je bil videti zelo vesel vsedega napada ter je reklo pozneje:

— Ta napad je pokazal bolj kot bi mogla katerakoli druga stvar, da je bilo nemško poslanstvo v Washingtonu zelo nepriljubljeno pri vojaških voditeljih, ki niso hoteli verjeti našim pojasmilom, tikajočim se Združenim državam.

MEHIŠKI URADNIKI SO VRGLI JENKSA V JEČO.

Mexico City, Mehika, 20. novembra. — William O. Jenkins, konzularni agent Združenih držav v Puebla, je bil vržen v tamnošnjo ječo, soglasno s poročili, ki so prisila danes v glavno mesto. Ni znano, če mu je bila dana prilika staviti varčino, vendar pa se glasi, da je stal v ječi pretil peonom, ki so podali obtežajoče izpovedi proti njemu.

Aretacija Jenksina je sledila formalnemu povetu za njegovo aretacijo, katero povetje je izdalo v torek kriminalno sodišče v Pueblu. Jenkins dolže, da je izdal napačna ugovorila in da je pretil peonom, ki so podali obtežajoče izpovedi proti njemu.

Jenkins je bil vjet od banditov katerim je plačal \$150,000 od kupnine. Pozneje se je glasilo, da je bil v zvezi z banditi, ki so ga držali.

PREMOGARSKI BARONI SO OPTIMISTIČNI

PREMOGARSKI BARONI SO POSTALI ZELO OPTIMISTIČNI PO TAJNI SEJU. — PODKOMITEJ LASTNIKOV IN PREMOGARJEV JE SPOZNAL, DA MISLI GARFIELD RESNO. — GARFIELDOV GOVOR JE RAZOČARAL OBE STRANKI.

Washington, D. C., 20. novembra. — Podkomitej delodajalcev in premogarjev, ki je bil imenovan, da razmišlja o novem dogovoru, kako končati stavko premogarjev, se bo sestal danes in delodajalcem so očvidno bolj optimistični kot pa premogarji.

Obe strani sta iz včerajšnjega ugovorila dr. Garfielda sponzali, da je vlada pripravljena poslovati in iz razpoloženja vladnih uradnikov je bilo razvidno, da se tozadovne akcije ne bo za dolgo zavleklo.

Podkomitej obstaja iz osmih zastopnikov delodajalcev ter osmih zastopnikov premogarjev. Po konferenah, ki so se vrstile včeraj, podnevi in zvečer, so delodajalci izjavili, da je bilo opaziti nekaj napredka. Poslujoči predsednik United Mine Workers, John Lewis, je reklo, da so premogarji še vedno "sprejemljive razpoloženje" da pa delodajalec dosedaj še niso stavili primernih predgovorov. Če se ne bo tekmo današnjega dne doseglo kaj pozitivnega, bo baje pričel govoriti dr. Garfield drugačne besede.

Imenovanje podkomiteja je sledilo sestanku polnoštevilenega komiteja, na katerem je govoril tudi Harry Garfield. Rekel je: — Narod Združenih držav potrebuje, mora imeti ter bo tudi dobil premog. Ne bo preprečen od dobave premoga od katerekoli stvari, katero bi ukrenili delodajalci ali premogarji, razvenčno če se je vlada udala kaos.

Nobene besede pa ni omenil glede tega, na kak način bo nastopila vlada ali kedaj.

Govor dr. Garfielda je razočaral tako delodajalce kot premogarje, kajti "velike palice", katere sta obe stranki pričakovali, ni bilo. Prav posebno je zanikal vsak namen pretnje, ko je reklo, "da narod Združenih držav ne bo privolil v plačevanje previsokih cen za premog". Poleg tega pa noči narod, da bi se ga oropalo ene temeljnje potrebščin.

Chicago, Ill., 20. novembra. — Generalni železnični ravnatelj Illinois se je danes posvetoval tukaj z okrajnimi ravnatelji glede položaja, ki se je razvil iz pomicanja premoga. Sklenjeno je bilo, da bo odposlane v slučaju potrebe vsaka tona premoga, katero so bo lahko pogrešalo v Allegheny in drugih iztočnih premog proizvajajo

MRTVI KAPITALI

Hrvatski spisal JOSIP KOZARAC

(Nadaljevanje.)

Vse te zakonske skrbi in nesoglasja je sčasom vedno pozabljal, prvič že po svoji naravi, zato; ni bil vajen, da ga tare skrb, a drugič vsled mnogega dela v uradu, ki ga je vezalo po deset ur na dan, ne puščajoč mu, da bi se bavil dalj časa s kako drugo mislio. Ko je prišel tako izmešen domov, mu je Nela pripovedovala tisoč raznih dogodkov z ulice in raznih rodbin, katerih izposteka ni mogel poslušati, ker so bile preveč otroške in ženske, — a pozneje se je navadil tega, dokler niso naposled postale take matenkoste vesti in ogovarjanja vsa duševna hrana njej in njemu.

Neumayer si je mnogokrat počutil, ko ni mogel očitati to Nelino nizko in plitvo duševno stanje, ki je okatujilo že tudi njega, — ali kadar koli je poiskopal včigati v njej heterokoli plemenitejše iskrivo bodisi za umetnost, bodisi za domovino, bodisi za dnevne drodrode in zanimivosti, vsakikrat je ostala ona mladina, ker ni imela smisla za kaj vzvrašenjega. Kot dekleka pa je umela tako pazno poslušati vsako njegovog besed, tako milo pritrjevati njegovim nazorom, da je mislil: njej je ta res bolj znana nego meni. A sedaj? Sedaj se je moral uveriti, da je vse ono bila njenja laž, pretvarjanje, politična dekleta za možitev.

Že kot dekleka je bila okrogla in polna, a sedaj je dan za danem postajala debolejša, — in ko jo je nekod videl napol strelčeno, je komaj verjal, da je to ona, njegova dražestna Nela. Ena in ista deholost od ramen do kolena, brez vsake gnečiozne oblike, brez čara, brez idealnega poleta. Tedaj malo da ni obupal — in sele drugi dan, ko jo je zoper videl speto, lepo občuteno, z večnim nasmeskom na licu, mu je nekako odleglo, tako da ni veroval včernšnjim svojim očem.

Prišel je nekoga dne iz urada, jo najde bolno v postelji. Na vsa njenega vprašanja, kaj ji je, je samo vzdihoval in stokala, tako da je naposled vse to smatral za bedrilo, govorve bolji porogljivo nego sočutno o njeni bolezni. Sele potem se nekako spomni, da bi moral v tem trenutku niti z njo nežnejši, da bi ji milovanje njegove roke bilo morda utehljivejše nego vsa zdravila, — in nazadnje sede k tijej na postelji in jo prime za roko. Tudi sedaj ni mogel verjeti, da ji je v resmici hudo, njeni vzdih mu ni najmanj niso šli do sreca, niti ni čutil z njo iste боли. Ko je posodel trenutek, mu je bilo, kar da sedi na iglah, — in naposled vpraša služilnico, ali je njen obed gotov. Ta mu odgovorila da danes niso nicesar kuhalni, ker niso u tegnili. Nato je on kakor besen planil pokoncu in ves srdit pustil ženo ter odšel v kuhinjo, da se naje tega, kar majde. Sele ko je potolažil glad in ko mu je služilnica povedala, da je milostiv, že okoli desete ure molno pozielo, da je hotela poslati ponj, pa ni mogla, ker bi sieer ne bilo nikogar doma, — zelo tedaj mu pride počasi na misel, da je to njegova žena, da mora en obed zanjo žrtvovati in da bi ona mogla v istini biti resno, celo nevarno bolna... Lahko bi se zgodilo, da mu naglooma umre!... Pri tej misli se mu je razsvetil zadnji kotiček njegovega sreca, da bi zoper lahko zoper postal mlad, svoboden človek, da bi ga nič več ne vezalo, da bi ne imel nobenih skrbiv, da bi zoper lahko užival vse slasti življenja.

Naposled ji reče, da ji ne more ponagati; ako hoče, jih pokliče zdravnika, on pa morava urad, ker je že čas uradnih ur. Nato ga ona samou pogleda v prezirajočim pogledom, kateri niko nikdar pričakoval od nje. Ta pogled ga je porušil vsega; zelo se mu je, da je uganil njenovo najtajnejšo misel, in zastidil se je samega sebe in v tem trenutku jo je zares od sreca pomiloval. Hotel se je vrnil k njej, podragati jo, prositi jo odpuščanja, — ona se je okrenila od njega v stran in vse njegove besedje niso mogle omehati, da bi se obrnila k njemu...

za duševnim spoznanjem in pomirjenjem je trajala samo trenutek, popustila sta ga, kakor da ju je razstavila nevidna roka, in napovedala se sponinjala z nekim stirom tega trenutka svojih resničnih čustev.

Ob niki priliki sta se sporekla nečesa in v tistem hipu piana, da je jeli drug drugemu predstati: »vedno bolj;« saj je polačela neka mračna melancija, in minili so celi dnevi, da sta jedva izpregovorila najpotrebeni besed: nista sama vedela, kaj jima je Kadar je šel v urad, je včekal razmišljal, kaj je to z njima. Samega sebe je vpraševal: ali mu je mrzka, odtorna, ali mu je kaj zakrivila, ali ga ne ljubi ali celo mrzi? A na vsa ta vprašanja si ni vedel dati pozitivnega odgovora. Spomnil se je prvega sestanka z njo, a pri tej misli res je zastrujila po duši neizrecena slabost; tisti tip je mislil, da poleti z njo pod oblake, a vso, sedaj ga tisti kakor svinec, da komaj diha. Razmišljal je dalje o tem in dobro spominjal, kako je prvega zakonskega življenja vedel in živel samo zanj; pozneje, ko je zadovoljil strastem, ko je jeli opazil, da ni na njej vse tako lepo, kakor se je spopetka njemu zdelo, ji ni več posvečal toliko pazljivosti, nego je jeli obrati pozornost na njuno materično stanje, — a ko se je naposled uveril, da mu je nemogoče v tem priti do kraja, je otrpnil tudi naprav tej neugodnosti ter se ni več brinil za to, ali ima primanjkljaja mesečno, deset ali petdeset goldinarjev. In takoj mu ne preostalo baš nič, za kar bi se zanimal, v čemer bi si osvežil duha in sreca. Naposled je prišel do tega, da ne najde v njej onega neminičivega netila svojim življenjem in svojemu življenju; a nikakor ni mogel spoznati, ali je kako mogoče, si od nje narediti to netilo. Ni mogel uvideti, da je njegove kartile napram njej redilo v njej istotako martvilo-napram njenu; ni si mogel domisliti, da mora biti on netilo zmanjša da mora tudi on vedeti, kaj vežejo na to življenje in na njega samega. Nista vedela, da med njenim in njenim svetom-tvem reka in da bi trebalo ta dva sveta združiti z mostom ter da s sprejemanjem misli in nazorov z ene druge strani obata svetova oživita. Ta most bi moral oha že kot mlašen, ako ne postaviti, pa vsaj prizraviti in najti, kje bi se dal najlažje zgraditi, da dovede in spoji pota nujnih različnih misli in čustev. Prve dni sta se še boriila v duši, pricakujajoč drug od drugega, da popustita, da se razkrijeta; — a čim pozneje, tem močuje sta entila, da jima nedostaja tako moči, kakor potrebe, da bi se uvedla drug v drugega. Večkrat je jima je ponudila krasna prilika, da se drug drugemu izpostesta in razkrijet, tedaj sta nemo po-gledala drug drugega, a ta težnja vse v pravi red in tir, dokler še ni

prepozno. Prepričala se je te dni škimi produkti" lahko vzdržala v ravnotežju obstanek tega mladiča ga para...

Na te beseda je Neumayerju odleglo. Odleglo je tudi Neli, ko je slišala, da bo mati jutri odpotovala. Nej ni ugajalo materino povrčevanje, traša bi bila, da bi mati pokorno slušala njene pretirane povesti s plesiča, da bi se divila lepoti njene oblike, lastjanju mladiču gospodov. Vse nestrižno, ker zadržala mati ni imela več smerja za njen lažnjivo fantazijo, reče naposled strupeno materi:

"Mama, ti si se povsem preseščila na tej pustinji. Odkar sem jaz odšla, niso znač več niti klobuka dečatja na glavo..."

In ko je Nela tako govorila, jo je motrila mati s čustvom, s katerim izdaknila odklonjeno prošnjoj ki smo jo sestavili tako sijajno in da katerje smo pričakovali toliko doberga...

(Dalje prihodnjih.)

Uredniški članek iz starokrajskega lista

Edina pametna rešitev vladne krize

Mlada država je kakor otrok. Tudi mlada država potrebuje skrbne in naravne nege, če hočemo da postane krepka, zdrava naravna in naravna. Seveda če jo negujejo vraževerne babice in ljunbosume mamice, je gotovo, da ne postane iz nje nikdar kaj prida.

Marsikomu se morda zdi ta primera prisiljena, a je vedar bridko resnična.

Ko se je snovala mlada država, so volile stranke svoje prve predstavnike k porodu države. Programi predvojnih strank, ki so vegetirale v svojem miljeju tudi vsa vojno, so nam znani iz prejšnjih ustavnih korporacij. Niti najmanjšega zmisa za napreddek, kaj šele za socijalne probleme, nismo zapazili v njih.

Pri nas na Slovenskem in na Hrvškem so vedno podpirali reakecije v državnih in deželnih zboryh, o Bosni ne more biti govora, ker tam vladajo še prav zastareli nazori. Srbiji pa so terorizirali narod zlasti zadnja leta reakecijarni radikalci.

In od teh ljudi zahteva jugoslovansko ljudstvo naprednih iniciativ, naprednih idej. To je ironija!

V Belgradu se kregajo že več tednov za sestavo nove vlade. V glavnem tekmujejo med seboj dve skupini. Na eni strani so Jugoslovanski klub (dr. Korošec), hrvaški Narodni klub in srbski radikalci; na drugi strani pa demokratska zajednica in socialisti. Tako počasi je iztipavala cerkev sreca in hitro spoznala megloviti jez, ki je razstavljala mlada človeka, ki ju je njima samina kazal v napačni sliki. Gospa Matkovićeva je iz vsega gospodinstva razbrala, da je gospodinstvo te hice in z njim tudi zakon-ka sreca itih, otrok hrenila, nagle na vzdol, in se odločila, da ostane deset dni pri hčeri, da spravi zopet sprednja jasnih programov v tem oziru.

Toda teh vprašanj se boj v narodnem predstavnštvu sploh ne

Vaša izložbena okna naj žare!

Imajte svoja izložbena okna razsvetljena z električnimi lučmi. To privablja mimo-idoče ter vabi nove odjemalce.

Nas strokovnjaki nasvet glede modernega svetlobnega sistema izložb je zaston.

The New York Edison Company
At Your Service

Irving Place and 15th Street—Stuyvesant 5660
District Offices

where Electrical Appliances of all kinds are on display
406 Broadway near Canal St. 131 East 15th Street Lexington & 3rd Avenue
Irving Place corner 5th St. 131 East 15th Street Lexington & 3rd Avenue
126 West 4th Street near Broadway & 6th Avenue 369 East 14th Street near Courtlandt Avenue
355 Tremont Avenue corner Monterey Avenue

če: tam dolni v Belegradu govorje le o osebnosti, o grehih svojih nasprotnikov, dalje pa ne pridejo, ker ne marajo izdati vojnih egoističnih strankarskih zahrbnih namenov.

Ozrimo se nekoliko na dogodke.

Rimska cerkev še danes ni priznala Jugoslavije, ker ji ne uga-ja. Škofje so imeli nedavno svoj jugoslovanski kongres, pa še do danes niso povedali, kaj so sklepali na njem. Ali so take tajnosti; Če so sklepali tam o poštenih političnih programih, zakaj tega ne objavijo, jo ne povedo in ne nastopijo za stvar v javnosti?

In sedaj citamo, da prihaja dr. Korošec v Slovenijo. S kakšnim namenom prihaja? Ali ni on tudi tisti mož, ki hoče uveljaviti v Ju-goslaviji s pomočjo srbskih radikalcev in hrvaškega narodnega kluba znano škofovsko politiko, ki gre proti vsemi agrarnim in socijalnim reformam v državi; ki gre za tem, da se organizira država tako, da bo imel reakecijarni klerikalizem in kapitalizem vso moč v državi?

Zdi se nam, da je tako! Z republikansko nježo dela ta gospoda reklamo, a ipak je nje cilj in program — predvojni, stari — avstro-ogrski!

Velikanska napaka je bila, da je poslal jugoslovanski narod v predstavnštvo ljudi, ki nosijo kajnovo znamenje nekdanje politike na čelu. Ti ljudje niso zmožni, da bi se dvignili iz blata. S svojo politiko v vladi so priklicali najhujše gorje na narod in sedaj podtikajo povzročitev gorja drugim, ki prav zaradi neodkrite politike klerikalno-radikalnega bloka ne morejo nicesar storiti.

Prehrana, preskrba z drugimi potrebščinami — vse to je zakrivila v prvi vrsti in edino morda klerikalno-radikalna vlada s tem, da je podpirala kapitaliste, da si jih s svojo politiko pridobi: danes pa kriči, da so te grehe in napake napravili drugi, ki niso imeli niti prilike za to.

Iz tega sledi le eno. Korošec pride domov, pridejo naj še drugi. Vsi narodni predstavniki naj pridejo domov, da podajo račun o svojem delu. Zahtevajo naj, če so pošteni, da se izvrši volitve v ustavno skupščino, da pove narod, kako malo je zadovoljen v dosedjanju politiku v Belegradu, ki ovira vsako resno delo.

Socijalna demokracija stoji absolutno na stališču, da takih pacjad ne mara več in bo tudi pri volitvah jasno povedala, da zahteva zastopstvo v parlamentu, ki ima voljo delati v zmislu socijalnih reform in enakopravnosti jugoslovanskega ljudstva.

Postane! Razpišite volitve pa poberite Šila in kopita ter pojdi-te domov!

To je edina pametna rešitev vladne krize!

("Naprej" 10. okt.)

POEZIJE

IVANA ZORMANA

PRVA ZBIRKA SLOVENSKIH PESMI
V AMERIKI

Cena \$1.25

Pišite po to lepo knjigo na sledeni naslov:

IVAN ZORMAN
6820 Edna Avenue Cleveland, O.

Naročilo je priložiti znesek

ALI STE BOLNI?

Ako imate kako bolezni, ne glede na to, kakšno doleglo in ne ozirajo se na to, kateri zdravnik vas ni mogel zdraviti, pride do meni. Vrniti vam bo vaše zdravje.

Oddaljenje all pa sončankanje denaria na vas ne zadržuje. Vas zdravim snaku: bogati in revni: Jaz sem v Pittsburghu najboljši špecialitet za dobre in vsem našem nastanjen za mnogo let. Imam najboljšo opremjen urad, tudi stor za X-arko, v katerem morem videti skozi vaskakor skozi steklo: Imam avtovo lastno lekarino v kateri se nahaja: jo vse vrste domačih in importiranih zdravil. Ne boste boječi in pride k meni kot prijatelju. Govorim v vašem jeziku. En obisk vas je preprečil, da bo moral za vse storiti.

Imam Erichev obiskov 600 za krvne bolezni in ozdravim bolezni v nekaj dneh. Ozdravljam sem-ti, kaže ozdravljam vse krevetne bolezni.

ZMERNE GENE.
Prof. Dr. H. G. BAER,
311 Smithfield St., Pittsburgh, Pa.

naprosto dobro
VAŽNO. — Odredi te in prenesi s nobe.

GOZDNI ROMAR

FRANCOSKI SPISAL GABRIEL PERRY.

Na "Glas Naroda" prevedel G. P.

86

(Nadaljevanje.)

Don Štefan je uvidel vso obsežno nevarnost, v kateri se je nahajal. Kljub temu pa moramo priznati, da ni bil raditega nič manj pogumen. Ta položaj itak ni mogel dolgo časa trajati. Vsi so eni tili to, oni na vrhu skali in oni v dolini.

Napravimo konec tej stvari! — je vzliknil Kanadeec, kojega velikodušnost se je upirala proti izkorisťanju ugodne postojanke in kojega vest mu je dejala, naj ne preliva krvi, če je mogoče to preprečiti.

— Vi vsi ste slišali, da imamo opravka le z vašim glavarjem. Sedaj se morate odločiti, ne izročite ga nam, temveč pustiti, da ga ujamemo mi. Umaknite se torej povsem mirno, če nočete, da postopamo z vami kot z Apači in jagvarji.

Nikdar, — je vzliknil Diaz, — ne bomo storili take podlosti. Vi ste prvi prišli. Dobro. Zapustiti hočemo polje, a tudi Don Štefan se bo umaknil, z nami vred, z vsemi vojnimi častmi.

Odbito, — je rekel Pepe, — mi moramo dobiti tega, ki se imenuje Don Štefan.

— Ne zoperstavljaljite se božji pravičnosti, — je dostavil Fabijan, — kajti stvar tega moža ne more biti obenem tudi vaša. Damo vam pet minut časa za premislek in nato bodo naša dobra pravica in naše puške odločile med nami in vami.

Povejte, senjor Don Tiburcij, — je rekel Oroche Fabijanu, — ali nam bo dovoljeno vzeti s seboj nekaj tega zlata, če privolimo v to ter se umaknemo mirno.

— Vsak polem klobuk, — je nadaljeval Baraha.

Niti najmanjšega koščka, — je odvrnil Pepe. — To zlato pripada edinole Don Fabijanu.

— Iz kdo je ta srčni smrtnik, katerega imenujete Don Fabijana? — je vprašal Oroche.

Ta tukaj, — je odvrnil Bois-Rose ter pokazal na Fabijana.

Vsakemu gospodu, kar mu pripada, — je rekel Oroche Fabijana z izrazom srda in zavisti, ki se je vzbudila v njem vsled te čudovite sreče.

Pepe je porabil ta trenutek molka, ki je sledil besedam dolgo lasega gambusina, da je nativo rekel Kanaden:

Tvoja velikodušnost nas bo mogoče dosti stala, kajti spustiti te plenažljene kragulje nazaj v taborišče, ne pomenja nič druga kot napraviti si na vrat eelo tolpo, kajti vsa znamenja kažejo da so Mehikanci porazili Indijance. Bog daj, da bi ne hoteli sprejeti predloga! To je vzrok, zakaj nočem, da bi vzeli s seboj tudi najmanjše zrno zlata.

Mogoče imaš prav, — je rekel Bois-Rose zamišljeno, — dal sem jem besedo ter je ne vzamem nazaj.

Pepe se ni motil. Omahiliva zvestoba Baraha in Orocha bi trajala dolgo časa, če bi smela vzeti od čudovitega zaklada, katerega sta videla, svoj delež in zanikalni odgovor Španca je povzročil pri obeh nezmeren srd, ki je stopil na mesto zvestobe do načelnika.

Rajše umreti na mestu kot pa umakniti se za korak, — je vzliknil Oroche besno.

Dobro, — je rekel Pepe zase.

Imate le še dve minuti časa, da se odločite, — je rekel Bois Rose, kogor puška je bila namenjena na trijezdce. — Prihranite mi nepotrebno prelivanje krvi. Še je dosti časa.

Nazaj! Nazaj! Čas sili.

Mediana pa je molčal, s ponosno dvignjeno glavo.

Pedro Diaz je bil neomajen v svojih čustvih viteške časti. Sklenil je umreti s svojim glavarjem, kogor življenje je bilo za preporod njegove domovine tako dragoceno ter vrgel vprašnjo po gled na Don Štefana.

Vrnite se v taborišče, — je rekel španski senjor, — ter prepuštite usodi moža, ki vam ne more več koristiti. Vrnite pa se, da esvetite mojo smrt.

Diaz pa je ostal nepremičen, kot kip jezdca. Kmalu nato pa se je približal spretni jezdca Don Štefanu, ne da bi človek videl, kako se je njegova noge ali roka dotaknila konja. Ko se je njegovo koleno dotaknilo onega Španca, je ostal nepremičen kot preje. S pogledom, uprtim v kanadskega loveca in ne da bi premaknil svojih ustnic, je imel priliko zaščetati Don Štefanu v uho:

— Stopite trdo v tremena.... Vzemite konja skupaj.... ter mi pustite prost roko.

Prejšnji mejni stražnik pa je sledil z paznim očesom različnim kretanjem svojih nasprotnikov.

Don Štefan pa je napravil z roko znamenje, kot da hoče dati nadaljnji odlog.

Oroche in Baraha, — je rekel obema na glas, tako da je blito njegove besede čuti prav na piramido. — Taborišče potrebuje vse svoje branilce. Vrnite se torej s poštenim Diazom tjakaj in onaj bo od sedaj naprej vaš načelnik. Povejta možem, katerim povejujem, da je to moja poslednja volja.

Oroche in Baraha sta poslušala z navidezno neodločnostjo po volja Don Štefana. V dnu svojega sreca sta sicer obžalovala, da ne moreta z vsemi rokami nagrabiti tega zlata, a se jima je zdelo vendar boljše udati se na milost in nemilost ter ohraniti življenje v upanju, da se bosta nekega dne lahko vrnila v Zlato dolino. Skleinal sta torej, da se ne bosta pustila ubiti, a vendar hotela pokazati, da se še obotavlja.

— Stavim, da niste ta dva lopova še nikdar tako rada izpolnili kakso povelje glavarja. Sto vragov! Ali ni to eden onih lopov, ki so strelijani na vas in gozdi pri hacenti?

— Ne vem, — je odvrnil Bois-Rose. — Bil sem preveč daleč, da bi mogel spoznati obraz, a kaj za to?

V tem trenutku je napravil Baraha znamenje z roko.

— Mi moremo slušati le povelja našega voditelja, — je rekel.

— Mi kapituliramo, ceprav se naš ponos temu protivi.

Zgodovina je polna kapitulacij, — je dostavil Oroche, — in jaz ne vem, da bi bil človek onečaščen, če se uča sovražniku, če je bojna sreča proti njemu. Vsled tega rečem vam, senjor Don Fabijan in vašima obema tovarisci: — Nasvidenje!

Oba poštenjaka sta obrnila svoja konja ter se odstranila, ko je udaril Pepe s puško ob skalo.

— Con mil royo! — je vzliknil s strašnim glasom, — ali se glasi naša pogoda, da se boste umaknili z orožjem in opremo?

— Tako smo mislili, — je rekel Oroche, — ē pa mislite drugače, ali hočete priti dol ter nam vzeti orožje?

— Vrzite ga v jezero tam dol in peberite se, — je rekel Pepe.

— Naj bo tako, — je odvrnil Baraha, ki je prijel puško z eno roko, kot da jo hoče vreči proč, a jo hitro nastavil na rame ter nestril proti višini.

(Delje prihodnjie)

Konvencija J. R. Z.

(Nadaljevanje.)

K predlogu govoril se br. Zaitz, ki je mnenja, da je treba dela in agitacije bolj kakor pa apelov, ker na številne apele se le malo doseže.

Br. predsednik zaključuje de-hato.

Predlog br. Bičana se spoji s sugestijo br. Somraka ter soglasno sprejme.

Br. Pogorelec, delegat za centralo J. S. K. J., povdarda, da je organizacija storila se kar je bilo v njenih močeh za našo premenito idejo in da se zaveže za bočnost delovati v isti meri in to s podvodenimi močmi.

Nadalje poda br. Pogorelec še resolucijo lokalne organizacije J. R. Z. št. 23 iz Sublet, Wyo, katera mu je poverila zastopništvo. V resoluciji poda organizacija konvenciji zelo dobre sugestije, katero se vzamejo na znanje in se jih bo vsestransko vpoštevalo.

Resolucija org. J. R. Z. št. 23, Sublet, Wyo.

Sublet, Wyo., 19. avg. 1919.

Cenj. g. M. Pogorelec:

Izvoljeni zastopnikom od naše organizacije št. 23 J. R. Z. v Sublet, Wyo., za III. konvencijo v Clevelandu, O., vam pošljemo sledoč resolucijo. Z ozirom na slabe razmere in vsled velikih stroškov, ker smo preveč oddaljeni, da ne moremo poslati delegat, vas pooblaščamo, da predložite na konvenciji to našo izjavo:

1. Potrebno je, da se uvede agitacija ob posameznih organizacij za povečanje naše organizacije J. R. Z.

2. Ker je g. Etbin Kristian poklican v stari kraj in izvoljen v narodno predstavninstvo, je treba kakor hitro mu mogoče, iti, ker takih mož zelo potrebujejo v starem kraju, zato čim preje bo tam, tem boljše bo za dejelo in naša program.

3. Da se uredi glede govornikov in da skuša eksekutiva pošljati svoje govornike redno na različne podprtne organizacije, da se s tem vzdrži bojeven duh članstva.

4. Da se opusti odgovarjanje na različne napade na naših izdajcev in se jih pusti pri miru, ker ni vredno, da se trati z njimi drago.

5. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

6. Da se uredi glede govornikov in da skuša eksekutiva pošljati svoje govornike redno na različne podprtne organizacije, da se s tem vzdrži bojeven duh članstva.

7. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

8. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

9. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

10. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

11. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

12. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

13. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

14. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

15. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

16. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

17. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

18. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

19. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

20. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

21. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

22. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

23. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

24. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

25. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

26. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

27. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

28. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

29. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

30. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

31. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

32. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. častno odhodnico

33. Da se naznani organizacijam v okolici Chicago kdaj oddide br. Kristin v stari kraj, da bo mogoče društvo v Chicagi in okolici prirediti mn. č